

Retningslinjer for avl og oppdrett, veiledning til oppdrettere

Innledning

Retningslinjene for avl og oppdrett bygger på den Rasespesifikk Avlsstrategien – RAS – og må leses og forstås på bakgrunn av dette. Det er oppdretters ansvar å drive sin avl i tråd med NKK's etiske retningslinjer. Norsk Boxerklubb har valgt å følge råd fra NKK om å gå bort fra rigide krav til avlsdyrene, og heller beskrive hvilke tester som skal være gjennomgått, for så å gi anbefalinger om status. De nye retningslinjene er derfor bygget opp slik:

Paringer og avlsrådet:

Alle paringer meldes til avlsrådet på det nye skjemaet. For alle hunder som brukes i avl for første gang i Norge, skal det sendes kopi av dokumentasjon på at punktene 1,3,4 og 5 er oppfylt. For spondylose avlest etter 1.1.2014 skal kopi av svarbrevet fra NKK følge vedlagt.

Informasjonsplikt:

De nye retningslinjene forutsetter at oppdretter og hannhundeiere er åpne og ærlige om avlsdyret, dets familie og eventuelle tidligere avkom. Kun ved åpenhet kan oppdretter og hannhundeier gjøre gode valg, som sikrer at de kommende valpene blir best mulig! Dette gjelder både eksteriør, temperament og helse!

Krav til avlsdyr:

Kravene består av 10 punkter, og når begge foreldrene oppfyller disse kravene vil kullet bli oppført på Norsk Boxerklubbs valpeliste så sant oppdretter har meldt fra om paringen på fastsatt skjema, og samtidig sendt nødvendig dokumentasjon til avlsrådet.

Norsk Boxerklubbs anbefalinger til avlsdyr:

Punktene under er kun anbefalinger til status, ingen av dem representerer et krav, så her står oppdretter fritt i å velge hvor man selv legger listen. Hvis man ikke følger raseklubbens anbefaling, må man være forberedt på at kommende valpekjøpere vil ønske en begrunnelse.

Eksteriør:

Hunder som skal brukes i avl, skal ha vært på utstilling. Det anbefales at resultatet oppnås i åpen klasse fordi hunden da sammenlignes med voksne individer. Med good som anbefalt minimum, sikrer man at avlsdyret er: "en hund som tilsvarer rasens standard, og hvis eksteriøre feil er av mindre fremtredende karakter".

Mentalitet:

Det har vært et uttalt ønske fra mange hold at man tar med denne anbefalingen i de nye retningslinjene. Boxeren er en brukshund, og for mange er det viktig å ha informasjon om foreldrenes mentale egenskaper når de skal velge hund.

Kroniske hudlidelser:

Det hviler et stort ansvar på både oppdretter, hannhundeier og valpekjøper å sikre at nødvendig informasjon om kroniske hudproblemer blir formidlet. Allergier og kroniske hudproblemer viste seg å være det største helseproblemet i rasen i henhold til helse – og atferdsundersøkelsen 2013! Dersom en hund som selv er frisk får mer enn 20% avkom med kroniske hudproblemer, er det viktig at denne hunden tas ut av avl! Hunder som har hatt en generalisert form av hårsekkmidd/demodex bør ikke brukes i avl.

Spondylose:

Selv om kravene til foreldredyrenes status er endret, bør man være nøye med å velge de beste hundene til bruk i avl, de beste hundene velges både på grunn av egen status, og på bakgrunn av hva de har gitt til sine avkom. Spondylose utvikler seg gjennom hele hundens liv, så en hund som er fri når den er ett år, kan både fortsette å være fri – eller den kan utvikle alvorlig spondylose i løpet av kort tid. Spondylosestatus skal derfor alltid oppgis sammen med alder på undersøkelsestidspunktet. Avlesningsmetodene er også forskjellige fra land til land, så avlesningslandet må også oppgis. En hund som er fri når den er 15 måneder, men som utvikler sterk grad spondylose tidlig vil kunne se ut som en god avlshund, fordi den har en attest som sier at den er fri for spondylose (15 måneder gammel), men den vil faktisk være en riktig dårlig avlshund, som man ikke ønsker å bruke i avl. Det motsatte eksempelet kan være en hund som 15 måneder gammel får diagnosen middels grad. Den har kanskje middels grad ett sted i ryggen. På papiret ser det ut som en riktig dårlig avlshund, men hvis man røntger denne hunden på nytt når den er 3 år gammel, og det ikke har skjedd vesentlige endringer, viser det seg at dette faktisk er en riktig bra avlshund, og mye bedre enn hunden i forrige eksempel! Oppdretter bør også se på status hos avlshundens familie og eventuelle tidligere avkom for å få et helhetlig bilde. Hunder med middels grad spondylose flere steder i ryggen i en alder av 1-2 år bør man være restriktive med å bruke i avl, og velge partner nøye. Vi anbefaler at man søker råd hos avlsrådet før man bruker en slik hund i avl.

Hofteledds dysplasi:

Frekvensen av hofteledds dysplasi er relativt høy i rasen, og den har økt de siste tiårene. De fleste har svakere grader, og de færreste har symptomer. Det er likevel ikke ønskelig at frekvensen øker, og dermed også andelen med sterkere grader som kan få problemer med dette! Oppdretter bør derfor bruke HD-indeksen aktivt for å foreta kombinasjoner som kan forventes å bedre situasjonen i rasen. Det må understrekes at målet med indeksen er å få et så høyt samlet indekstall som mulig, og minst 200. Hundens egen sikkerhet (ES) sier noe om hvor sikker indeksen for dette individet er, og hvor sannsynlig det er at den vil endre seg. En lav egen sikkerhet forteller at indeksen er basert på lite informasjon, den er usikker og vil derfor kunne endre seg vesentlig når flere av avlshundens slektninger og avkom blir røntgenundersøkt. For å få mest nytte av HD-indeksen, bør derfor minst ett av avlsdyrene ha en høy egen sikkerhet (ES). HD-indeksen er ikke konstant, den forandrer seg når det kommer mer informasjon om hundens familie. Det er derfor hundens indeks på paringstidspunktet man må se på.

Hjerteundersøkelse:

Når det blir mulig å få gjennomført kvalitetssikrede dopplerundersøkelser, vil det komme mer informasjon om hvordan man forholder seg til slike undersøkelser, og hvilke grenseverdier som gjelder. Hunder som allerede har offisielle utenlandske attester kan benytte disse. Da det er litt variasjon mellom grenseverdiene i de forskjellige land, må nasjonalitet på attesten tydeliggjøres i parentes bak resultatet. Frem til nye regler trer i kraft (tidligst 1.1.2015), gjelder de "gamle" reglene.

Nyresvikt:

Alle tilfeller av kronisk nyresvikt hos unge boxere må betraktes som arvelig med mindre hunden er blitt obdusert og annen årsak er bekreftet. Alle unge boxere som dør av kronisk nyresvikt bør obduseres for å finne årsaken. Frode Lingaas ved Norges Veterinærhøgskole, har et prosjekt som gjør at det er mulig å få utført dette uten kostnad for eier. Se egen informasjon om dette.

Andre anbefalinger:

- *OCD er en multifaktoriell lidelse som fører til at det hos unge hunder løsner deler av brusken inne i leddet. Forekomst hos boxer er ikke kjent. På grunn av at tilstanden har flere arvelige komponenter bør en slik hund ikke brukes i avl. Noen av disse arvelige komponentene er veksthastighet, viklingsforhold og en arvelig disposisjon for å utvikle svakhet i brusken. OCD finnes først og fremst i skulderledd og kneledd hos boxer, men kan forekomme i flere andre ledd.*
- *Korsbåndskade kan være en ren fysisk skade, men kan også skyldes svakheter i hundens kneledd, som forkalkninger og betennelser som gjør korsbåndene svakere slik at de lettere ryker. Anatomien til hunden vil kunne være en medvirkende faktor. Bakgrunnen for boxerens spesielle kneleddsproblematikk er ikke fullt ut kjent.*
- *Hunder som får avkom med uventet høy forekomst av sykdom eller defekter i flere kull bør ikke brukes mer i avl, dette gjelder også for tilstander som er sjeldne i rasen, og som ikke er beskrevet i selve regelverket!*

Avlsstrategi:

Norsk Boxerklubb legger NKK's avlsstrategi til grunn, i tillegg poengteres:

- De beste avlsdyrene er de som har fått de beste avkommene.
 - *Avlsdyrets verdi gjenspeiles i avkommene, dette er et viktig punkt! Det betyr lite om avlshunden selv er en fantastisk representant for rasen, hvis h*n ikke gir dette videre til sine avkom! En frisk avlshund kan ha arveanlegg vi ikke kjenner, og gi dårligere helsetilstand hos sine avkom enn man forventer. Det er derfor viktig å se på hundens avkom for å danne seg et bilde av dens verdi som avlshund!!*
- Flere individer bør brukes i avl slik at risikoen for matadoravl og innavl minskes.
 - *Dette gjelder både for tisper og hannhunder!*
- Flere norskfødte hunder bør brukes i avl, for å utvide avlsbasen.

- *Vi oppfordrer oppdrettere til å lete etter gode norskfødte hannhunder også når de planlegger fremtidige kull!*
- Unge tisper bør for sitt første kull pares med en voksen hannhund med evaluerte avkom
- Unge hannhunder bør for sine første kull pares med voksne tisper med evaluerte avkom
 - *Hvis man følger rådene over, vil det være mindre usikkerhet i forhold til hva man kan forvente av kombinasjonen, og hvis man f.eks får høy forekomst av en arvelig lidelse i kullet, mens den ene av avlsdyrene har mange avkom slik at man har god informasjon om dens avlsverdi, så vet man at det var den unge avlshunden, eller kombinasjonen som var årsak til det uventede resultatet.*

Avkomsgransking:

- *Avkomsgranskingen innføres for å sikre at det er de avlsdyrene som faktisk får de beste avkommene, som blir brukt mest i avl.*
- *I den perioden hunden har "avlskarantene" anbefales det at man ikke lar den få flere valper før de fødte avkommene er evaluert. Det vil ikke bli formidlet valper etter hunden i den perioden, men det vil ikke være andre begrensninger.*
- *Andelen avkom som skal være evaluert er bevisst valgt så lavt som 40% for at det ikke skal være for vanskelig å oppnå dette. For rasen som helhet i Norge i dag blir ca 50% av registrerte boxere røntget i rygg og hofter.*
- *Både oppdretter og hannhundeier bør hjelpe hverandre med å oppfordre valpekjøperne til å få sine hunder røntget og stilt ut.*

Regelverket evalueres av styret etter to år, og justeres hvis det er behov for det.